

- Констраст;
- Виявлення і усунення м'язових затисків;
- Релаксація в ситуації взаємодії;
- Психогімнастика для оптимізації емоційної сфери.

Під психічний саморегулюванням розуміється свідомий вплив людини на властиві йому психічні явища (процеси, стани, властивості), виконувати їх діяльність, власну поведінку з метою підтримки характеру їх протікання. Особливостями професійної діяльності пожежних-рятувальників є виконання професійного завдання у невизначених умовах пов'язаних із небезпекою. Тому володіння саморегуляції в структурі професійної діяльності працівників служби цивільного захисти є важливим чинником збереження професійного здоров'я та професійної стабільності.

Список використаних джерел

1. Абульханова-Славская К. А. Стратегия жизни. Москва: Мысль, 1991. 299 с.
2. Марищук В. Л., Евдокимов В. И. Поведение и саморегуляция человека в условиях стресса. Санкт-Петербург: Сентябрь, 2001. 259 с.
3. Молчанова Л. Н., Кузнецова А. А. Саморегуляция состояния психического выгорания пожарных Государственной противопожарной службы МЧС России. Медицинская психология в России: электрон. науч. журн. 2016. № 2(37). URL: <http://mprj.ru>.

Веровець Софія Володимирівна,
курсант 202 групи навчально-наукового
інституту № 2 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник: викладач кафедри
юридичної психології Національної
академії внутрішніх справ **Христюк О. С.**

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Кардинальні зміни в життєдіяльності суспільства, викликані пандемією COVID-19 та необхідністю вжиття серйозних обмежень з метою попередження розповсюдження захворюваності серед населення, диктують необхідність перегляду системи забезпечення

професійного навчання фахівців-правоохоронців. Реалізація навчального процесу в умовах карантину у ЗВО МВС України відбувається дистанційно.

Ми підтримуємо думку О. Сидоренко, яка вказує, дистанційна освіта – це особлива освітня технологія, що виникла в результаті взаємодії п'яти чинників: зміни в ієрархії життєвих цінностей – гарна освіта цінується все більше і більше; зростання потреби сучасного ринку праці у високопрофесійних і компетентних фахівцях; динамізм сучасного життя, що змушує професіоналів активно переміщатися як у просторі, так і по соціальних сходах; глобалізація та інтернаціоналізація сучасного ринку праці, технологій і послуг; науково-технологічний прогрес, що дозволив ввести в освітні процеси сучасні засоби комунікації та обробки інформації [1, с. 195].

Дистанційне навчання – це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [2].

Слід зазначити, що дана форма навчання успішно застосовується закладами вищої освіти вже не перший рік, але повний перехід на дистанційне навчання виявив певні проблемні питання. Однією з проблем виступає забезпечення стійкої навчальної мотивації майбутніх працівників поліції, оскільки мотивація виступає стимулом будь-якої діяльності, в тому числі пізнавальної та професійної. В цьому аспекті не можна не зважати на існування певної специфіки поєднання службової та навчальної діяльності курсантів, надання практичної допомоги щодо забезпечення публічної безпеки і порядку територіальним підрозділам головних управлінь Національної поліції в областях та м. Києві, згідно вимог наказу МВС України від 24 березня 2020 року № 283 «Про залучення особового складу закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських до заходів забезпечення публічного порядку» [3].

Особливості дистанційного навчання в закладах вищої освіти знайшли своє відображення в наукових працях таких вчених, як: А. Андреєва, В. Бикова, В. Зінченко, В. Колмогоров, М. Карпенко, К. Корсак, Т. Кошманова, Є. Полат, О. Рибалко, О. Самойленко, Н. Сиротенко, С. Сисоєва, П. Стефаненко,

Е. Скибицький, П. Таланчук, Г. Татурчук, В. Ягупова та ін. Результати досліджень мотиваційної складової навчальної діяльності розкриваються в роботах Л. Божович, В. Галузяки, Т.О. Гордєєвої, І. Жадан, І. Зарубінської, К. Ізарда, І. Ільїн, В. Клачка, К. Кальницької, В. Ковальова, О. Леонтєва, В. Ляудіса, А. Маркової, А. Маслоу, Н. Юдіної. Проблеми мотивації студентів у дистанційному форматі навчання розглядались такими вченими, як: О. Анатольєва, О. Грицук, Ю. Грицук, І. Дядичева, Ю. Красюк, І. Ляшенко та ін.

Основними психологічними складовими успішного дистанційного навчання курсантів, на наш погляд, виступають наступні особистісні властивості та якості: сила і лабільність нервової системи, емоційна стійкість, врівноваженість, стресостійкість, розвинуті комунікативні якості та інтелектуальні здібності, креативність, відповідальність, почуття обов'язку, здатність до самооцінювання та самоконтролю, дисциплінованість, розвинута самостійність, здатність до самоорганізованості, відсутність стереотипізації мислення, а також висока мотивація на отримання та розвиток знань, вмінь та навичок, прагнення до самовдосконалення, що є підґрунтям становлення висококваліфікованого спеціаліста та ефективного виконання професійної діяльності.

Ми погоджуємось з позицією провідних вчених, які зазначають, що одним з головних чинників успішності навчання при дистанційній формі є висока мотивація здобувача до отримання знань та необхідність викладача постійно підтримувати її на потрібному рівні. Наприклад Т. Гордєєва визначає, що найбільш надійним предиктором академічних досягнень студентів є внутрішня мотивація, в основі якої лежить прагнення до задоволення базових, тобто притаманних усім людям, потреб у пізнанні, досягненні і саморозвитку [4, с. 27]. В. Филипська зазначає, що у системі дистанційного навчання одне з основних завдань викладацького складу – заохотити студента до спілкування, налагодити доброзичливі стосунки, донести ще раз інформацію про доступність, допомоги та підтримати [5, с. 275].

Результати проведеного нами дослідження щодо визначення особливостей мотивації курсантів при дистанційній формі навчання показали, що провідними мотивами виступають: необхідність отримати диплом про вищу юридичну освіту (53 %), можливість кар'єрного росту в майбутньому (16 %), цікава та корисна для суспільства професія (5 %),

упевненість в собі та майбутньому (11 %), самопізнання та розвиток особистості (13 %), схвалення найближчого оточення (3 %), успіх (2 %), заохочення з боку батьків, викладачів та командирів (5 %), можливість здобути глибокі знання (12 %), випередити одногрупників (5 %), отримати інтелектуальне задоволення від процесу пізнання (10 %), можливість подальшої самореалізації (5 %).

Отже, на нашу думку, викладачам при розробці та проведенні навчальних дисциплін при дистанційній формі навчання слід звертати увагу на психологічні аспекти стимулювання мотивації курсантів, а саме: враховувати соціально-психологічний клімат в навчальній групі; організовувати психологічно-позитивний зворотній зв'язок як комфортне середовище курсантів та викладача; забезпечувати повноцінне включення у навчальну діяльність; підвищувати зацікавленість через елементи змагальності, різноманітність за складністю і темпам навчання завдань, вправ та тестів, надати можливість їх вибору; підвищувати значимість навчальної діяльності для курсантів через спонукання до співтворчості, до наукового пошуку, а також організовувати дієву взаємодію курсантів при виконанні навчальних завдань в малих групах. Крім того, керівному складу, методистам навчальних відділів, викладачам слід контролювати індивідуальні результати, поточні здобутки та потенційні можливості кожного курсанта, аналізувати проблемні ситуації навчального процесу, що, безперечно значно підвищить ефективність дистанційного навчання.

Список використаних джерел

1. Сидоренко О.Ю. Ефективність впровадження дистанційної форми навчання в освітній процес вищого навчального закладу. *Науковий вісник Академії муніципального управління: Серія «Право»*, Випуск 2, 2015. С. 194–200.

2. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ МОН України від 25.04.2013 № 466. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Dist_osv/2999/.

3. Наказ МВС України від 24 березня 2020 року № 283 «Про залучення особового складу закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських до заходів забезпечення публічного порядку».

4. Гордеева Т. О. Мотивация учебной деятельности школьников и студентов: структура, механизмы, условия развития: дис. ... д-ра психол. наук. Москва: МГУ им. М. В. Ломоносова, 2013. 444 с.

5. Филипська В. І. Створення психологічного комфорту через зворотний зв'язок у системі дистанційного навчання іноземним мовам. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*. Збірник наукових праць V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 29 травня 2020). Харків, 2020. С. 274–276.

Вітик Юліана Ігорівна,

аспірант кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ

ОСВІТА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ: ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Сучасна Українська держава в гуманістичних засадах свого конституційного ладу [1], найвищою соціальною цінністю визнає людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку. При цьому, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а отже і її органів, зокрема й Національної поліції України.

Відтак, у цьому сенсі, правоохоронна сутність діяльності поліції кореспондується з головним обов'язком держави – забезпечувати дотримання права і свободи людини, на що, зокрема, вказує ч. 1 ст. 7 Закону України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року [2], поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації, що, на наш погляд, є аксіомою, вихідним положенням та лежить в основі алгоритму дій поліцейських під час виконання своїх завдань. Тому українське суспільство очікує від поліцейських професійно виважено компетентних дій щодо забезпечення публічного порядку, при яких забезпечується високі стандарти дотримання прав і свобод людини, які визначені як у національних так і в міжнародно-правових документах.

Як доречно зазначає О. Ф. Кобзар, умови становлення України як демократичної, правової держави закономірно викликають інтерес до проблематики організації й функціонування правоохоронних органів. Інтеграція України в Європейську спільноту ставить перед нашою державою обов'язок щодо гарантування повноцінного функціонування інститутів, основним